

Notat

Bilag 7: Forslag til Mad og Måltidsstrategiens implementeringsaktiviteter

26. juli 2019

Sagsnr.
2019-0146132

Dokumentnr. 2019-0146132-5

Sagsbehandler
Alexandra T de Leeneer

Baggrund

På foranledning af BR-medlemsforslag fra Alternativet (2018-0140398) og De Radikale (2018-0242122), er det vedtaget af Borgerrepræsentationen, at Københavns Kommune skal have sin første Mad- og Måltidsstrategi. Den nye Mad- og Måltidsstrategi skal samle indsatsen på fødevareområdet på tværs af forvaltningerne og være en løftestang i Københavns Kommunes arbejde med de overordnede mål, som relaterer sig til fødevareområdet.

Til budgetforhandlingerne 2020 udarbejder Økonomiforvaltningen et covernotat, der præsenterer væsentlige aktiviteter for implementering af Mad- og Måltidsstrategien, og som samler de forvaltningsspecifikke budgetnotater. Da forvaltningerne ikke har endeligt udarbejdet deres budgetnotater, præsenteres de aktiviteter, som forvaltningerne, ind til videre, har meldt ind. Det forudsættes, at forvaltningerne selv fremlægger forvaltningsspecifikke budgetønsker i forbindelse med implementering af strategien.

Indhold

Implementeringsaktiviteterne for Mad- og Måltidsstrategien tager udgangspunkt i strategiens fem temaer:

- Sundhed og ernæring
- Velsmag, kvalitet og madglæde
- Bæredygtige og klimaansvarlige måltider
- Sociale fællesskaber, madkultur og maddannelse
- København som en sund, grøn og vital madby

For hvert af strategiens temaer følger specifikke mål og indsatsen. På baggrund af hver indsats, er der udarbejdet forslag til konkrete aktiviteter, der understøtter realiseringen af strategien. Da nogle indsatsen fra strategien vil være dækket af eksisterende bevillinger, vil budgetnotatet kun inkludere aktiviteter, der kræver yderligere finansiering.

Eksisterende afsatte midler

Madkvalitetsaftalen er udgangspunktet for finansiering af Mad- og Måltidsstrategien, da den muliggør implementeringen af nogle af strategiens indsatsen. Madkvalitetsaftalen har en bevilling på 10,5 mio.kr og udløber i sommeren 2020.

Madkvalitetsaftalen går på tværs af forvaltningerne og påvirker omkring 1.000 køkkener

Københavns Ejendomme og
Indkøb
Strategi og Udvikling

Borups Allé 177
2400 København NV

EAN nummer
5798009781604

i Københavns Kommune. Aftalen dækker rådgivning omkring indkøb og indkøbsaftaler af fødevarer, udvikling af køkkenhaver på institutioner, projekter for udsatte borgere med maden i centrum, implementering og udførelse af køkkenløft, økologioplægning af institutioner, samt undervisning og opkvalificering af køkkenpersonale.

I så fald at Borgerrepræsentationen godkender Mad- og Måltidsstrategien, kan nogle af indsatserne fra strategien finansieres af madkvalitetsaftalen på følgende vis:

Tabel 1 - Indsatser finansieret af madkvalitetsaftalen

Aktiviteter i forslaget (1.000 kr. - 2020 p/l)	Budget i madkvalitetsaftalen
Sundhed og ernæring	
Sunde mellemmåltider: Mad i fritidstilbud og klubber opprioriteres gennem opkvalificering af medarbejdere, så børn får solide, sunde mellemmåltider.	500
Bæredygtige og klimaansvarlige måltider	
Reduktion af madspild: Der arbejdes målrettet med at mindske madspild i indkøb og produktion. Det er afgørende, at indkøbspraksis tilrettelægges bevidst med henblik på reduktion af madspild, og at køkkenpersonale har viden om, hvordan hele råvaren udnyttes med henblik på minimalt madspild. Lagerstyring, produktionsstyring, råvarekendskab og -håndtering er afgørende parametre.	5.000
Indkøb skal påvirke fødevarekæden: Kommunens indkøb skal understøtte bæredygtig fødevareproduktion.	250
Opkvalificering og understøttelse: Når pejlemærkerne ændrer sig for sammensætning af måltider, skal det understøttes af en videre opkvalificering af køkkenpersonale med fokus på klimavenlig, velsmagende, ernæringsrigtig og økologisk mad. Opskriftressourcer skal understøtte arbejdet.	2.000
Sociale fællesskaber, madkultur og maddannelse	
Opkvalificering og understøttelse: Kompetencer til at sikre godt værtskab og positive fællesskaber med mad og måltider i centrum understøttes og løftes blandt pædagogisk, socialt- og sundhedsfagligt personale og personale i kulturhuse og idrætshaller. Værktøjer til at involvere borgere aktivt i madlavning styrkes hos pædagogisk og køkkenfagligt personale.	1.000
Nye madfællesskaber: Der arbejdes for at anvende offentlige institutioner som ramme for nye madfællesskaber. F.eks. fællesspisninger på skoler gennem en udnyttelse af madskolernes produktionskøkkener.	1.000
København som en sund, grøn og vital madby	
Lokale partnerskaber: Der arbejdes for at etablere lokale partnerskaber i byen med forening, spisesteder og detailhandlen om at gøre sunde og bæredygtige råvarer og måltider tilgængelig for alle københavnere.	750
Sum af Madkvalitetsaftalen	10.500

Udover madkvalitetsaftalen, findes andre eksisterende projekter, der er med til at finansiere realiseringen af Mad- og Måltidsstrategien. Dette er blandt andet Klimate KIC, som er et udviklingsprojekt mellem EAT Lancet og Københavns Madhus vedrørende udarbejdelse af en referencekost. Igennem dette projekt, vil indsatsen "Grønnere menuer i de offentlige køkkener", være dækket af eksisterende budget hos Økonomiforvaltningen. Derudover har Børne- og Ungdomsforvaltningen nuværende midler på 3 mio. kr. til at realisere indsatsen "Madundervisning for børn og unge: der tilbydes madundervisning til børn i daginstitutioner og skoler på alle alderstrin". Endeligt vil Børne- og Ungdomsforvaltningen kunne gennemføre indsatsen "Innovative indkøb" som en del af arbejdet med kommunens rammeaftaler på fødevarerområdet. Denne indsats styrker Københavns Kommunes indkøb på mad- og måltidsområdet, så de offentlige udbudsprocesser

gøres tilgængelige for små og mellem store virksomheder, hvor det er muligt med respekt for køkkenernes drift.

Finansiering af aktiviteter

Indsatserne, der finansieres via madkvalitetsaftalen og ovennævnte projekter, understøtter Mad og Måltidsstrategien, men en tilstrækkelig implementering vurderes at kræve yderligere finansiering. Økonomiforvaltningen har i samarbejde med relevante forvaltninger (Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Socialforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen, Teknik- og Miljøforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen) udarbejdet forslag til aktiviteter til implementeringen af Mad- og Måltidsstrategien. Aktiviteterne er vurderet af eksterne faglige eksperter fra Concito og Fødevarestyrelsen, der var medlemmer af Advisory Boardet for strategien. Deres vurdering indebærer et fokus på henholdsvis sundhed og ernæring samt klima og miljø. På baggrund af deres ekspertvurdering, anbefales implementeringen af seks aktiviteter til realisering af Mad- og Måltidsstrategien. Disse aktiviteter udgør de mest nødvendige aktiviteter for implementeringen af strategien, da de fleste af disse aktiviteter har en bred effekt og går på tværs af forvaltningerne, hvorpå flere udspringer af madkvalitetsaftalen. Tabel 2 viser en oversigt over disse aktiviteter.

Tabel 2: oversigt over implementeringsaktiviteter

Aktiviteter i forslaget (1.000 kr. - 2020 p/1)	2020	2021	2022	2023	I alt
1 - Et halvt årsværk tilføjes kontraktejeren på madkvalitetsaftalen til udarbejdelse af et roadmap til implementering og opfølgning af strategiens indsatser og status på aktiviteterne. Derudover afsættes et halvt årsværk til samarbejdet med WRI samt midler til DTU-undersøgelse af WRIs anbefalinger. Endvidere foreslås at afsætte midler til deltagelse i netværker på tværs af forvaltningerne.	1.010	1.010	1.010	1.010	4.040
2 - Udvikling af digitale madplaner til brug i små/mindre køkkener. Udvikling tænkes at skulle være i kvantum, med fuld integration	1.500	500	500	500	3.000
3 - Beregning af madspiltsbaseline for at kortlægge områder med høj andel af madspild, for at tydeliggøre hvor Københavns Kommune skal foretage forandringstiltag	1.180	0	0	0	1.180
4 - Analyse af madspild efter maden har forladt køkkenet, efterfulgt af implementeringsarbejde af relevante aktiviteter og opfølgende målinger.	1.000	500	500	500	2.500
5 - Kompetencegivende uddannelser til køkkenmedarbejdere (ECTS Point). Et grønnere indkøb skal understøttes af kompetenceløft hos køkkenmedarbejdere, så grøn og ernæringsrigtig kost går hånd i hånd for alle målgrupper. Udvikling af forløb i samarbejde med restaurantskolen eller lignende.	2.000	1.500	1.500	1.500	6.500
6 - Uddannelsesstilbud til caféforpagtere.	250	250	250	250	1.000
I alt	6.940	3.760	3.760	3.760	18.220

Udover disse aktiviteter, forventes det, at forvaltningerne fremlægger specifikke budgetnotater på yderligere aktiviteter, der er med til at implementere Mad- og Måltidsstrategien. Det forventes at Børne- og Ungdomsforvaltningen blandt andet udarbejder et budgetnotat på aktiviteterne "pilotprojekt - styrket skolemad: kortlægning af køkkener" og "nye madfællesskaber". Sundheds- og Omsorgsforvaltningen forventes at søge midler til bl.a. løn og råvarer til plejehjem og rehabiliteringscentre, for at opfylde den økologiske guldmærkning¹, og et pilotprojekt om sund madordning til medarbejdere på plejehjem og hjemmeplejen. I tillæg til disse, forventes det, at Socialforvaltningen også søger midler til løn og råvarer til Socialforvaltningens institutioner, for at opfylde den økologiske guldmærkning. Det forventes yderligere, at Kultur- og Fritidsforvaltningen, udover aktiviteten om uddannelse til caféforpagtere, udarbejder et budgetnotat om bl.a. forum for en bæredygtig mad-scene i København samt Copenhagen Cooking & Food Festival som signaturevent. Endeligt vil Teknik- og Miljøforvaltningen forventningsvis fremlægge et budgetnotat på bl.a. et årsværk til drift af urbane haver i byrummet.

---

¹ Hvorvidt økonomiske ressourcer er nødvendige for Københavns Madservice, afventer ØU beslutning om undtagelse af økologimåling i Spisemarket i Guld.